

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie **H. T.**

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 27 marca 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie SSN Ryszarda Witkowskiego

od udziału w rozpoznaniu sprawy III KO 91/24,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć SSN Ryszarda Witkowskiego od udziału
w rozpoznaniu sprawy III KO 91/24.**

UZASADNIENIE

W dniu 4 marca 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego H. T. o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy III KO 91/24 SSN Ryszarda Witkowskiego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. Uzasadniając ten wniosek obrońca podał dwie okoliczności. Pierwsza dotyczy powołania SSN Ryszarda Witkowskiego na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, którą ukształtowano na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, co stanowi samoistną przesłankę do uznania, że w sprawie doszło do nienależytej obsady Sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Druga okoliczność dotyczy tego, że obrońca skazanego „jawnie, ostentacyjnie, wręcz manifestacyjnie, m.in. we wniosku z dnia 8 października 2024 roku, kwestionuje *urbi et orbi*, prawo Sędziego SSN Ryszarda Witkowskiego do

orzekania w Sądzie Najwyższym, co przekłada się na negatywny stosunek osobisty SSN Ryszarda Witkowskiego do obrońcy oskarżonego H. T. w osobie adw. P. R. i jest okolicznością osobistą związaną z osobą Sędziego SSN Ryszarda Witkowskiego wskazaną w art. 41 § 1 k.p.k.” W dalszej części uzasadnienia wniosku obrońca podał również argument, że SSN Ryszarda Witkowskiego dotyczą te same okoliczności, które podniesione zostały jako okoliczności przemawiające potrzebą wznowienia postępowania, co sprawia, że SSN Ryszard Witkowski rozstrzygałby o problemie, który dotyczy również jego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny.

Przemawia za tym potrzeba zapewnienia stronie postępowania karnego dostępu do niezależnego i bezstronnego sądu, ustanowionego ustawą. Sąd Najwyższy, na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy o SN, pozostaje związany uchwałą trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7), gdzie stwierdzono, że: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3)”. Cytowana uchwała ma moc zasady prawnej, co oznacza, że jest nią związany każdy skład Sądu Najwyższego. Wynikającego z uchwały trzech Izb stanu rzeczy nie zmieniło orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. (sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61; Dz. U. 2020, poz. 376). Argumenty na rzecz tej tezy zostały obszernie zreferowane m.in.: w postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 23 listopada 2022 r., I KO 79/21 i I KO 80/21; z dnia 18 stycznia 2023 r., IV KZ 59/21; z dnia 6 lipca 2023 r., IV KO 14/23; czy w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2023 r., V KK 17/23, a Sąd Najwyższy orzekający w tej sprawie je podziela.

Stanowisko zawarte w uchwale trzech Izb Sądu Najwyższego zostało następnie potwierdzone w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22), gdzie wskazano m.in., że „brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową

Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka sytuacja zachodzi jedynie w stosunku do sędziów Sądu Najwyższego, którzy otrzymali nominacje w takich warunkach”. Jest ono także aprobowane w kolejnych orzeczeniach (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNP 2022, z. 10, poz. 95; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 19 stycznia 2023 r., I KK 240/22; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2024 r., II KK 627/23).

Ponadto, zgodnie z wyrokiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: „ETPCz”) z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie *Reczkowicz przeciwko Polsce* (skarga nr 43447/19), interpretującym standard „niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą” w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (dalej: „EKPC”, „Konwencja”), udział w procesie powoływania sędziów Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym w ww. trybie (w efekcie czego organ ten nie był niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej) powoduje, że sąd z udziałem tak powołanego sędziego nie stanowi w konkretnej sprawie niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC (pkt 284 – szerzej w tym zakresie m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; stanowisko potwierdzone także w wyroku ETPCz z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, skargi nr 49868/19 i 57511/19, wyroku ETPCz z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*, skarga nr 1469/20 oraz wyroku pilotażowym ETPCz z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21).

Przyznać należy rację obrońcy, że dodatkowo za wyłączeniem SSN Ryszarda Witkowskiego od rozpoznania sprawy III KO 91/24 przemawia fakt, że wniosek o wznowienie postępowania oparty został na okolicznościach, które dotyczą SSN Ryszarda Witkowskiego. Rozpoznanie przez niego tej sprawy doprowadziłoby dodatkowo do naruszenia zakazu *nemo iudex in causa sua*.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[a.f.]